

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 115:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring.

(Fremsat 26/1 83. Første behandling 4/2 83. Betænkning 15/3 83).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 5 og 6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 116:

Forslag til lov om ændring af lov om sanering.

(Fremsat 26/1 83. Første behandling 4/2 83. Betænkning 15/3 83).

Der var stillet 12 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om ændring af lov om bygnings- og boligregistrering. (Udvidet adgang til registreringer).

(Fremsat 26/1 83. Første behandling 4/2 83. Betænkning 15/3 83).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Som det fremgår af betænkningen, kan socialdemokratiet stemme for de ændringsforslag, der er stillet af boligministeren, og dem, som er stillet af os.

Vi har til L 116 stillet ændringsforslag om, at beboere, der overtager en ejendom, kan vælge at danne en privat eller en almennyttig

andelsboligforening. Boligministeren har hidtil afvist denne tanke med henvisning til de øgede udgifter, det ville medføre for staten, hvis den almennyttige boligform blev tilladt. Det er nok rigtigt, at det er en smule dyrere, men det afgørende for regeringen og for dens støttepartier mener vi har været et ønske om at lade de gode og velindrettede boliger, som fremkommer efter endt sanering, være forbeholdt de boligtagere, der kan betale et større indskud, og det er en holdning, vi må tage afstand fra.

Vi foreslår samtidig i ændringsforslag nr. 9, at saneringsprojekter skal kunne finansieres med indekslån. Det vil efter socialdemokratiets opfattelse være en fordel for staten. Udgifterne til rentebidrag er væsentlig mindre end udgifterne til rentesikring. Udgifterne til rentesikring er typisk 10, 11, 12 pct. af det beløb, der lånes, i modsætning til et begynderrentebidrag på 2½ pct. Det er altså en statsfinansiell fordel, der først og fremmest må bruges til øget saneringsaktivitet.

Vi har i betænkningen fået optrykt et notat fra boligministeren, hvori der redegøres for den bevillingsmæssige situation på sanerings- og byfornyelsesområdet. Jeg vil gerne takke for dette notat, selv om vi ikke uden videre kan tage det til efterretning, og jeg tror heller ikke, at det har været boligministerens forventning. Boligministerens redegørelse er efter vores opfattelse en måde at gøre folketingsbetænkningen opmærksom på, at der er behov for yderligere midler til byfornyelse og sanering, og dem vil vi meget gerne hjælpe boligministeren med at skaffe.

Det fremgår af redegørelsen, at der i 1983 er behov for støtte til sager af en størrelsesorden, der udgør det dobbelte af, hvad der er støtterammer til. Samtidig fremgår det, at størstedelen af støtterammerne allerede er opbrugt til igangsatte arbejder, hvilket betyder, at der ikke vil kunne iværksættes særlig meget byfornyelses- eller saneringsarbejde i indværende år. Det vil efter vores opfattelse være katastrofalt, hvis det byfornyelsesarbejde, der nu er kommet så godt i gang ude i kommunerne, skal standses af bevillingsmæssige årsager. De planer, der er udarbejdet, har skabt forventninger hos beboerne, og ikke mindst i byggefagene har man store forventninger til den beskæftigelse, der ligger i disse projekter. Det er forventninger, som må indfries, hvis den byfornyelseslov, som et

[Svend Andersen]

stort flertal i folketinget har vedtaget, ikke skal komme i miskredit ude i befolkningen og i kommunerne. Derfor vil vi fra socialdemokratiets side opfordre til, at der skaffes øgede midler til sanering og byfornylesaktivitet.

Thorndahl (FP):

Jeg skal kort på fremskridtspartiets folkegruppens vegne sige om de 4 ændringsforslag, som er stillet af boligministeren til L 115, lovforslaget om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring, at dem kan vi tiltræde.

Med hensyn til de 12 ændringsforslag til L 116, forslag til lov om ændring af lov om sanering, kan jeg sige, at vi vil stemme imod det første, stillet af SF, mens vi kan støtte ændringsforslaget af boligministeren under nr. 2. De følgende ændringsforslag, nr. 3-6 fra socialdemokratiet, vil vi stemme imod, mens vi vil kunne stemme for de af boligministeren under nr. 7 og nr. 8 stillede ændringsforslag. Det af socialdemokratiet og af SF under nr. 9 stillede ændringsforslag vil vi kunne støtte, og med hensyn til de 3 sidste af boligministeren stillede ændringsforslag, nr. 10, 11 og 12, skal jeg meddele, at dem kan vi også tiltræde.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil vente med de mere overordnede bemærkninger om økonomien i lovforslagene om henholdsvis byfornyelse og sanering, som fremgår af det notat, vi har fået tilsendt. Men jeg har nogle spørgsmål vedrørende de ændringsforslag, der er stillet af regeringen.

Det drejer sig om ændringsforslag nr. 3 til byfornylesloven, hvor det i bemærkningerne hedder, at reglerne for lejefastsættelse som en hovedregel må følge princippet om driftsbalance i loven om boligbyggeri, hvis der er tale om et almennyttigt byggeri eller en ejendom, der er købt af almennyttige boligselskaber. Der står endvidere, at dette også gælder, selv om ejendommen er blevet ombygget med støtte efter byfornylesloven. Sådan som jeg læser det, kan man faktisk godt fortolke dette sådan, at hvis der er tale om en almennyttigt ejet bolig, vil der være mulighed for, at stat og kommune giver en mindre erstatning i forbindelse med saneringstab eller et mindre afdragsbidrag i forbindelse med

tabgivende foranstaltninger i forbindelse med byfornylesloven, end man ville have gjort, hvis det havde været en privat udlejningsejendom.

Det er muligt, at det ikke har været intentionerne i ændringsforslaget at minimere statens udgifter til det almennyttige byggeri i forbindelse med sanering og byfornyelse. Hvis det er tilfældet, vil jeg i hvert tilfælde gerne have, at boligministeren kommer herop og bekræfter, at det ikke har været intentionen at give en lavere erstatning eller et lavere afdragsbidrag, fordi der er tale om et almennyttigt boligselskab, og at det vil blive præciseret i cirkulæret.

Så har jeg en enkelt kommentar til ændringsforslag nr. 7 vedrørende saneringsloven, L 116, hvor der foretages en udvidelse med hensyn til, hos hvem der kan kræves tilbagebetaling af en del af den udbetalte erstatning for saneringstab, således at den muligvis også kan kræves tilbagebetalt, når ejendommen sælges videre til en ægtefælle, dog først i anden omgang, hvis ejendommen sælges videre igen.

Det er sådan set udmærket, men jeg synes, det er et problem i den formulering, at man skal beregne det ud fra leje- eller brugsværdien med tillæg af et beløb, der svarer til ejendomsprisudviklingen i det forløbne tidsrum. Det mener jeg betyder, at man kun får en relativt mindre del af den oprindelig givne erstatning tilbagebetalt. Jeg synes specielt, at det er et problem, fordi der faktisk i disse sager ydes en omfattende kommunal og statslig støtte ikke bare til forbedringer i ejendomme, men også til vedligeholdelse og til decideret genopretning af ejendomme, og jeg synes, det ville være særdeles rimeligt, at man sikrede sig, at den erstatning, der er udbetalt til udlejer, og som skulle dække et driftsunderskud, bliver tilbagebetalt, hvis udlejer også får en gevinst på ejendommen, når han sælger den.

Det bliver ikke mindre relevant i betragtning af, at man nu har tænkt sig ikke at give yderligere midler til byfornyelse og sanering; så er det da i hvert tilfælde fuldstændig urimeligt ikke at gå ind og få hele den erstatning tilbage, som er ydet fra det offentlige.

Jeg vil gerne have, at ministeren kommer herop og giver en kommentar til, hvordan han ser på spørgsmålet om kapitalisering og muligheden for kapitalisering af de offentlige

[Anne Grete Holmsgård]

midler, og om han ikke mener, det er urimeligt at yde ejerne et tilskud, som så kan kapitaliseres. Det er selvfølgelig ikke urimeligt at yde tilskuddet, så længe det kommer lejerne til gode, men det er da urimeligt i det øjeblik, hvor det kan give en gevinst for den enkelte ejer. Mener ministeren ikke, det er noget betænkeligt – når man i øvrigt i den grad er på vagt over for enhver statsfinansiell udgift – at man ikke engang vil sørge for, at disse gevinster virkelig bliver tilbagebetalt, men tværtimod laver forholdsvis løse regler for det.

Det ændringsforslag, der er stillet af SF, ændringsforslag nr. 1 til saneringsloven, kan vi støtte. Vi mener, det er vigtigt, at der er en tids- og trangsfølgeplan, sådan at man virkelig tager de dårligste ejendomme først. Problemet er selvfølgelig, at selv om vi fastholder saneringslovens formulering, er der ingen garanti for, at en kommune som Københavns kommune også udarbejder en tids- og trangsfølgeplan, endside følger den. Det problem står stadig uløst, og det må øjensynlig løses ad andre veje, når Københavns kommune tager så lemfældigt på loven, som den gør.

Ændringsforslag nr. 3-6 til L 116, der er stillet af socialdemokratiet, kan vi også støtte. Ændringsforslagene betyder, at man har mulighed for ikke bare at omdanne til en privat andelsboligforening, men også til en almennyttig andelsboligforening, og det vil for mig være mildest talt temmelig ufatteligt, hvis der ikke kan skabes et flertal for dette herinde, for det står faktisk i byfornyelsesloven. Jeg kunne godt tænke mig at få at vide fra de partier, der i øvrigt har støttet byfornyelsesloven – det er de radikale, centrumdemokraterne, venstre og de konservative samt kristeligt folkeparti – om de ikke havde tænkt sig at støtte dette forslag, som i virkeligheden er en 100 pct.s kopiering af det, der står i byfornyelsesloven, som de selv har støttet. Det eneste argument, der er blevet hevet frem under førstebehandlingen og i de bilag, vi har fået gennem udvalget, er, at det vil koste penge.

Det er klart, at det vil koste penge, hvis man omdanner til almennyttige andelsboliger, men det koster også penge, hvis man omdanner til private andelsboliger, og forskellen er ikke ligefrem sådan, at man er ved at dø af grin. Den bliver jo ikke til de store

byrder for hverken kommunen eller staten, specielt ikke når man ser på, hvor mange ejendomme der hidtil er søgt omdannet efter saneringsloven. Så vidt jeg husker, er der søgt omdannet 7 ejendomme, siden den nuværende saneringslov trådte i kraft i 1981, altså i løbet af de sidste 2 år, og der er andre 7 under omdannelse. Det lyder ikke af særlig meget, og det virker fuldstændig latterligt, hvis begrundelsen for, at man ikke vil lave regler, der sikrer, at man kan omdanne til almennyttige andelsboliger under saneringsloven, skulle være den statsfinansielle; det vil sige, at man skal give et tilskud på 9 pct. af købesummen til ca. 7 ejendomme. Er regeringen virkelig nede i den slags petitesser, når den argumenterer for statsfinansielle lettelser, eller hvor er vi havnet henne?

Boligministeren (Bollmann):

Jeg vil gerne starte med at takke for tilslutningen til de ændringsforslag, jeg selv har stillet til lovforslagene, og så vil jeg gerne komme med nogle kommentarer til de ændringsforslag, socialdemokratiet og andre har stillet.

Der er først ændringsforslaget vedrørende indeksfinansiering af saneringsarbejder. Jeg er klar over, at med de kurser, der i øjeblikket er på indeksobligationer, kan det give en mindre fordel for statskassen. Jeg vil også godt tilføje, at dette er en overgangslovgivning på saneringsområdet. Vi ved jo ikke, hvordan kursudviklingen vil være i den kommende tid, og det, jeg i svaret på spørgsmålet 10 har henvist til for så vidt angår de administrative problemer, gør, at vi ikke kan støtte dette ændringsforslag.

Jeg synes, der er grund til at understrege, at der med den nugældende ordning er op til 3 forskellige finansieringsordninger, og skulle vi have en ekstra finansieringsordning, ville det blive ret uoverskueligt, ikke mindst for de beboere, som vi alle sammen mener skal inddrages i hele denne diskussion.

Med hensyn til det andet ændringsforslag, om pligt for den sanerende til at tilbyde de overtagne ejendomme til lejerne, hvor man så også skulle kunne danne almennyttige andelsboligforeninger som alternativ til private andelsboligforeninger, kan jeg henvise til, hvad vi har sagt i bemærkningerne til lovforslaget: hvis lovforslaget gennemføres, vil det

[Boligministeren]

betyde merudgifter både for kommunen og for staten, dels til yderligere långivning, dels til ekstra rentesikring og selvfølgelig også i form af flere udgifter til boligsikring. Vores holdning hertil har ikke ændret sig, siden vi fremsatte lovforslaget, og de hentydninger, hr. Svend Andersen kom med om, at der var særlige boliger, der skulle forbeholdes særlige grupper mennesker, er altså ubegrundede.

Med hensyn til hr. Svend Andersens bemærkninger om redegørelsen, dvs. om de samlede rammer, vil jeg gerne understrege, at vi ikke i denne regerings tid har skåret ned på rammerne for byfornyelse og boligforbedring. Vi fik endog, som alle husker, påtvunget en ekstra bevilling, som vi har redegjort for anvendelsen af i redegørelsen.

Jeg ved ikke, hvor mange penge hr. Svend Andersen tænker sig han vil have ekstra, og jeg ved heller ikke, hvor han vil finde dem. Jeg synes i øvrigt, det er interessant at se, hvor meget han interesserer sig for byfornyelse, når man kan sige, at skaden er sket. Hvis man ser på det, man kan kalde forebyggende byfornyelse, var holdningen hos socialdemokratiet noget anderledes, i hvert fald i december måned.

Jeg vil gerne spørge: hvor var socialdemokratiet, da vi foreslog ekstra hensættelser til forbedringer? Hvor var man, da vi foreslog vedligeholdelsesfradraget? Der er noget, der ikke rigtig hænger sammen. Socialdemokratiet ved også godt, at beløbsrammerne fastsættes over finansloven, og derfor hører det vel egentlig ikke direkte hjemme i dette lovforslag. Men jeg vil gerne understrege, at vi i denne regering føler et ansvar for at prioritere udgifterne, og derfor kan jeg kun tilføje, at vi ikke har aktuelle planer om at forhøje rammebeløbene.

Fru Anne Grete Holmsgård stillede mig to konkrete spørgsmål. Det første kan jeg svare bekræftende på. Jeg er enig i den formulering, fru Anne Grete Holmsgård kom med. Med hensyn til det andet har vi ikke planer om at ændre yderligere, og det tror jeg heller ikke den tidligere regering havde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om byfornyelse og boligforbedring. (Lovforslag nr. L 115).

Ændringsforslag nr. 1-3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget, (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om snering. (Lovforslag nr. L 116).

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 16 stemte for, 94 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges med 57 stemmer mod 54.

Ændringsforslag nr. 4-6 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 3-6.

Ændringsforslag nr. 7 og 8 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 vedtoges med 63 stemmer mod 49; 4 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 10-12, § 1 med de foretagne ændringer og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling ... (*Tilråb*: Der ønskes udvalgsbehandling).

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik endelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om bygnings- og boligregistrering. (Udvidet adgang til registreringen). (Lovforslag nr. L 117).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om bureaukratbefriet nedrivningsret.

Af Glistrup (FP) og Askjær Jørgensen (FP).

(Fremsat 4/2 83).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Bollmann):

Det lovforslag, fremskridtspartiet her har fremsat, går i al sin enkelhed ud på, at en ejer fremover kan nedrive sin bygning, sin ikke-fredede ejendom, uden offentlig tilladelse. Forslaget forudsætter således ændringer i både byggeloven og kommuneplanloven.

Det er sådan efter kommuneplanloven, at hvis der i en lokalplan eller en byplanvedtægt er fastsat bestemmelser om bevaring af

en bebyggelse, vil ejeren ikke uden kommunens samtykke kunne foretage nedrivning af den pågældende ejendom. Lokalplanpligten vil også kunne foreligge, hvor nedrivning medfører en væsentlig ændring af det bestående miljø.

Hvis vi ser på byggelovgivningen, er der i bygningsreglementet kun bestemmelser, der har til formål at sikre, at man kan vurdere de sikkerhedsmæssige hensyn i forbindelse med nedrivningen af bebyggelserne, og da de regler, der findes på området, således fortrinsvis tjener sikkerheds- og ordensmæssige hensyn, mener jeg ikke at kunne gå ind for fremskridtspartiets forslag og slet ikke i den form, det foreligger i her.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at regeringen generelt har iværksat et såkaldt regelsaneringsarbejde. Formålet med det er netop at forenkle og smidiggøre administrationen, og det gælder selvfølgelig også den lovgivning, der bliver nævnt her.

Jeg skal slutte med at sige, at resultatet af denne regelgennemgang vil blive forelagt her i tinget senere i denne samling.

Svend Andersen (S):

Socialdemokratiet kan heller ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Agnete Laustsen (KF):

Når man ser bort fra de yderst følelsesladede bemærkninger til dette i sig selv meget korte forslag, nemlig at en ejer, der ønsker at nedrive sin ikke-fredede bygning, kan gøre det uden offentlig tilladelse, så er det jo egentlig udtryk for en frihed til at råde over egen ejendom, som vi fra konservativ side kan være principielt enige i.

Vi kan i allerhøjeste grad også være enige i de synspunkter, der fremføres i relation til den procedure, som følges bl.a. i København, hvor nedrivningstilladelser for tiden henhører under en VS-borgmester, som kun udøver sin myndighed med respekt for egne politiske ideer og ikke for lovlige, parlamentariske flertalsbeslutninger, men – må jeg da også i retfærdighedens navn tilføje – så anarkistiske metoder hører dog heldigvis ikke normalt til udøvelsen af politisk magt.

Alligevel må jeg sige, at tingene ikke er helt så enkle, som fremskridtspartiet fremlægger dem, så at man bare skulle kunne dis-